

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/27235,Konferencja-naukowa-Polonica-w-instytucjach-zagranicznych-badanie-dziejow-polski.html>
01.03.2026, 03:16

Strona znajduje się w archiwum.

Konferencja naukowa „Polonica w instytucjach zagranicznych – badanie dziejów polskiej emigracji politycznej 1939” – Warszawa, 20-22 kwietnia 2016

20.04.2016

[ENGLISH](#)

W imieniu Instytutu Pamięci Narodowej oraz Naczelnej Dyrekcji Archiwów Państwowych pragniemy zaprosić Państwa do wzięcia udziału w międzynarodowej konferencji naukowej, zatytułowanej „Polonica w instytucjach zagranicznych – badanie dziejów polskiej emigracji politycznej 1939-90”, która odbędzie się w Warszawie (Centrum Edukacyjne IPN im. Janusza Kurtyki „Przystanek Historia”, ul. Marszałkowska 21/25) w terminie od 20 do 22 kwietnia 2016 roku (program trzeciego dnia konferencji obejmuje jedynie prelegentów).

Konferencja odbywa się pod patronatem honorowym Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

● [PROGRAM KONFERENCJI](#)

Obrady będą dostępne on-line:

Koleje II wojny światowej związane były z emigracją setek tysięcy Polaków poza granice kraju. Emigranci stanowili elitę intelektualną i polityczną II Rzeczypospolitej Polskiej. Byli wśród nich także żołnierze Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie, więźniowie wyzwolonych obozów jenieckich i koncentracyjnych, przymusowi robotnicy wywiezieni z kraju w głąb III Rzeszy i inni, których los pchnął poza granicę Ojczyzny. W 1945 roku wielu z nich rozważało kwestię powrotu do Polski bądź pozostania na emigracji. Tę drugą drogę, pozostanie na emigracji w oczekiwaniu na zmianę sytuacji geopolitycznej, wybrało około pół miliona Polaków.

Do emigracji zmuszonych zostało również tysiące obywateli polskich pochodzenia żydowskiego w wyniku rozpętanej w marcu 1968 roku przez władze państwowe komunistycznej Polski kampanii antysemickiej. W latach 1968-1969 opuściło Polskę bez prawa do powrotu ponad 15 000 obywateli. Wśród nich znaleźli się naukowcy, pracownicy prasy i wydawnictw, artyści, filmowcy, lekarze i wielu innych przedstawicieli inteligencji.

Kolejna fala emigracji wiązała się z wprowadzeniem w Polsce stanu wojennego. Represje wobec intelektualistów, brak perspektyw materialnych i wolności politycznej, spowodowały emigrację tysięcy naukowców, lekarzy, inżynierów. Po 1981 roku dodatkowo nasilał się trend emigracji ludzi młodych, którzy nie widzieli dla siebie perspektyw w kraju.

Losy emigrantów, ich aktywność i spuścizna stanowią temat współczesnych wielokierunkowych

badan. Rozmiar emigracji oraz jej geograficzne rozproszenie winno skłaniać do podjęcia kompleksowych studiów.

Ideą konferencji jest kontynuacja debaty rozpoczętej podczas zeszłorocznego międzynarodowego spotkania „Archiwalia do dziejów polskiej emigracji politycznej z lat 1939-1990”. Jej cel to wymiana wiedzy, informacji i doświadczeń w celu stworzenia swoistej bazy danych dotyczących losów polskiej emigracji. Zgromadzone wiadomości będą mogły wspomóc prowadzone kwerendy i badania oraz otworzyć nowe pola poszukiwań. Analiza aktualnych zasobów archiwalnych powinna uwzględnić historię polityczną emigracji, jej rozlokowanie, liczebność, strukturę społeczną, złożone relacje, wewnętrzne interakcje, postawy emigrantów wobec ewolucji sytuacji w Kraju, a także ich oddziaływanie na Kraj. Eksploracja uwzględni ponadto aspekty życia społecznego, kulturalnego, naukowego i codziennego oraz miejsce i rolę polskich emigrantów w szerszym kontekście emigracji środkowoeuropejskiej okresu zimnej wojny. Emigracja solidarnościowa, zaliczająca się do istotnych zjawisk społecznych historii Polski lat osiemdziesiątych, wymaga także rzetelnych i pogłębionych badań. Aktualne pozostaje nadal zainteresowanie emigracją, u źródeł której znajdowały się przyczyny inne niż polityczne.

Podczas konferencji wyniki swoich badań zaprezentują przedstawiciele takich instytucji jak: Uniwersytet Buenos Aires, Roca Museum, Uniwersytet Nowej Południowej Walii, Zjednoczenie Polskie w Johannesburgu, Konserwatorium Muzyki w Sydney, Polska Misja Katolicka we Francji, Towarzystwo Historyczno-Literackie – Biblioteka Polska w Paryżu, Studium Polski Podziemnej oraz Instytut Polski i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie, Biblioteka Brytyjska, Uniwersytet Complutense w Madrycie, Nowojorska Biblioteka Publiczna, Archiwum Narodowe Wielkiej Brytanii, Centrum Badania Ludobójstwa i Ruchu Oporu Mieszkańców Litwy, Kazachski Narodowy Uniwersytet im. Al-Farabi. Wśród polskich ośrodków figurują: Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Instytut Historii Uniwersytetu Śląskiego, Instytut Historyczny Polskiej Akademii Nauk, Instytut Studiów Politycznych Polskiej Akademii Nauk, Naczelna Dyrekcja Archiwów Państwowych, Instytut Historyczny Uniwersytetu Wrocławskiego, Archiwum Akt Nowych, Archiwum Państwowe w Katowicach, Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Uniwersytet Wrocławski, Archiwum Państwowe w Warszawie, Instytut Historii, Katedra Historii Najnowszej, Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk, Zakład Socjologii Organizacji i Historii Biznesu Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego.

Prelegenci będą reprezentantami nie tylko polskich ośrodków badawczych, lecz również instytucji znajdujących się w następujących krajach: Argentyna, Australia, Francja, Kazachstan, Republika Południowej Afryki, Stany Zjednoczone czy Turcja.

Obrady prowadzone będą w języku polskim i angielskim.

Jednocześnie informujemy, że program trzeciego dnia konferencji, poświęcony na zwiedzanie Archiwów Państwowych, obejmuje jedynie prelegentów. Plan zwiedzania instytucji został wysłany do osób wygłaszających referaty wraz z zaproszeniem.

Jeżeli mieliby Państwo dodatkowe pytania dotyczące konferencji, informacji udzieli Państwu Agnieszka Jędrzak, Koordynator Zespołu ds. międzynarodowych kontaktów archiwalnych (agnieszka.jedrzak@ipn.gov.pl, tel. +48.22.581.86.28).

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

Pliki do pobrania

[zdjęcie 1 \(jpeg, 149.43 KB\)](#)

[Zdjęcie z filmu operacyjnego Służby Bezpieczeństwa \(sygn. IPN BU 03164/61\) przedstawiające siedzibę Instytutu Literackiego - Maisons-Laffitte \(jpeg, 119.82 KB\)](#)

[Zdjęcie z filmu operacyjnego Służby Bezpieczeństwa \(sygn. IPN BU 03164/61\) przedstawiające Jerzego Giedroycia spacerującego w okolicy Instytutu Literackiego. \(jpeg, 129.2 KB\)](#)
